

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 1/2 — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy óra 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hirdetéseket a kiadó szerinti jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj i-
den külön beiktatásért 30 kr

Előfizetési felhívás!

Október hó 1-ére lapunkra új előfizetést nyitunk s mindazoknak, a kik október hóra előfizetnek, lapunk Szeptemberi össze példányait utólagosan ingyen megküldjük.

Előfizetési összegek:

Egész évre	10 frt.
Félévre	5 frt.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt.

Előfizetőinknek semmi anyagi jutalmat, semmi különös kedvezményt nem ígérünk, — de nem is adhatunk, mert elvünkkel ellenkezik a lekenyerezés és anyagi haszonnal kecsegtetés s ilyen módon összelármázása a függetlenül és önzetesen gondolkozó közönségnek.

Lapunk az egyedüli független politikai napilap ma Debreczenben.

A lap jelleméhez híven, előfizetőink tőlünk viszonzásul csak szellemi jutalomra számíthatnak. — A ki igaz magyar és önzetlenül szereti hazáját, hazájának szabadságát és sértetlen függetlenségét, — a ki nem reszket az igazság ígétől még ha élete függ is a kimondott szótól, — a ki többre becsüli a szeplőtelen hazaszeretetet, mint a szolgálalkúság zsiros falatjait: annak lapunk elég jutalom azért az anyagi áldozatért, melylyel előfizet . . . Szolgálalkú csak azon nemes elhatározással fizessenek elő lapunkra, hogy szabad szellemű új életet kezdenek s ehhez akarják lelkeket és jellemeket megedzeni.

Önzetlen tiszta lelkű magyar honfitársak, kérjük őszinte támogatásokat!

Hogy elvünk szilárd, szeplőtelen, megostromolhatatlan és szent . . . bizonyíték erre 31 esztendő múltunk, melyben nem volt egy perc a mikor elvünkhöz és politikai pártállásunkhoz hívek ne lettünk volna, — bizonyítja a tisztességes hazafiak fenkölt lelku tábora, mely bennünket erkölcsileg úgy mint szellemi munkával, önzetlenül támogat.

Hazafias tisztelettel:

a „DEBRECZEN“ Szerkesztősége.

Ravaszkodás.

Debreczen, szept. 30.

A magyar országgyűlés a varakozás napjait éti, mert mindenki a megnyílt reichsrath felé tekint. Azonban kis türelemmel kell lennünk, míg tisztába jövünk azzal, hogy mily maguktartását várhatjuk a bécsiéknél. Most még fel-tűnően tisztességesen viselkedtek. De bármi történjék is nálunk, akár rigmusokban szóljon a mi ellenzékünk, toint Polónyi tette, akár prózában, annyi bizonyos, hogy a monarchia sulypontja, mely a nyáron Budapesten volt, most ismét Bécsben van. Ez persze nem nagyon megnyugtató, ha az osztrák parlament viselt dolgaira visszagondolunk.

Hogy közel jövőben a német ellenzék pártok viselkedése tekintetében változás előtt állunk, az már ama különböző alternatívákól is következtethető, melyek az utóbbi napokban ismételve vitatás tárgyai voltak a bécsi sajtóban. Az egyik csoport határozottan az obstrukció mellett, a másik az obstrukció eljöttével a kiegyezési javaslatok gyors és határozott elvetése mellett érvel. — Ujabbban mindjobban felütközött az a nézet, hogy legjobb volna tárgyalni a kiegyezési javaslatokat, de oly hosszúra nyujtani e tárgyalást, hogy ujévig semmi esetre se válhassanak törvénynyé.

Minket, bármit is határozzanak a német pártok, nem a taktika, hanem a dolgok lényege érdekel. Lényeges pedig csakis az, hogy a reichsrath működése olyan lesz-e, mely megérdemli a munkaképesség nevét. Egyedül az dönt: vajjon képes lesz-e a reichsrath biztosítani, és pedig a kellő időben, a monarchia két állama közt fenforgó gazdasági viszonyok rendezését. Ennek meg kell történni és meg is fog történni reichsrath közreműködésével ha lehet, közreműködése nélkül, ha kell.

Osztrák részen szeretnek a monarchia nagyhatalmi érdekeiről deklamálni. De nem csupán a nagyhatalmi szempont követeli parancsolólag, hogy odát valahára a kiegyezés ellen való akadékoskodással felhagyjanak, hanem épp oly parancsolólag, sőt még sürgősebben követelik az anyagi érdekek, névszerint pedig első sorban Ausztria anyagi érdekei.

Mélyreható gazdasági válság baljóslatu jelei ötlenek szemébe minduntalan azoknak, akik a közgazdasági téren jelentékenyebb működésre vannak hivatva. Ez a válság pedig, mely felé a kiegyezés makacs ellenzői eveznek, nem Magyarországot, hanem Ausztria nagyiparát

fenyegeti első sorban és a legnagyobb mértékben. Azt értjük, hogy a politikai kalandorok, kiknek veszténivalójuk nincs: nem törődnek vele, akármilyen következményei lesznek is a kiegyezés elhuzódásának. De kérdés, vajjon a német iparos- és birtokos-osztályok még sokáig lesznek-e hajlandók elviselni a Wolfok diktatúráját, mely a tönkrejutással fenyegeti őket? De ha ettől a veszedelemtől menekülni akarnak, akkor nem taktikázni, hanem cselekedni kell.

Ákarmilyen taktikára szánják el magukat különben, a taktika nem ér semmit, ha komolyan nem biztosítja a célt, mely nem lehet más, mint a kiegyezés gyors elintézése. Ha kimondják, hogy nem obstrukciónak, de vég nélkül tárgyalnak, ez tökéletesen ugyanaz, mint ha obstrukciónak. A botrányos és az álarcos obstrukció — vagy amint ők mondják — a hideg és a forró obstrukció közt a lényegben nincs semmi értékbeli különbség. Nem is fontos, hogy egy-két hanggal magasabban, vagy mélyebben fujják-e azt a nótát, hogy nem jöhet létre a parlamenttel a kiegyezés.

Minden taktika, mely nem vezet biztosan és gyors ütemben a kiegyezésre, teljesen egyértelmű és egyértékű az obstrukcióval és parancsoló kötelességévé teszi a két kormánynak a végső eszközök alkalmazását.

Különösen ami a magyar kormányt illeti, ohajtandó lenne, hogy semmiféle elodázási taktika által magát letételtai ne engedje arról az utról melyet a törvény elébe szab. Az 1898. I. törvény-cikk nemcsak azt mondja ki, hogy ha a reichsrathal nem lehet elfogadtatni a kiegyezési törvényeket, akkor az önálló és állandó rendezést célul tűző javaslatokat kell előterjeszteni, hanem kimondja azt is, hogy e javaslatokat oly időben kell előterjeszteni, hogy még a jelen évben törvénynyé válhassanak. Ez ugyan nem napokra meghatározható pontos határidő, mert van az időnek bizonyos minimuma, mely alatt hozzátétőleg ily törvényjavaslatokat jóhiszemű tárgyalás mellett elvégezni lehet. Csak az a maximum, mely rosszhiszemű tárgyalási modor mellett áll elő, meghatározhatatlan. De mikor a törvényben említett bizonyos időhatárokról van szó, akkor csakis egy normális, a teljes jóhiszeműség alapján álló tárgyalást vehetünk irányadásul.

Ez lesz a cenzúra akkor is, mikor meg fogjuk mérni, megüti-e az osztrák parlament működése a munkaképesség mértékét. Körmönfont taktikázásokkal, aminőkre az osztrák pártok a látható

elek szerint erősen készülnek, Magyarországot sem megtéveszteni, sem megijeszteni nem fogják. Valóban nem tudjuk, mikor szánalmasabbak az osztrákok: mikor poltron módra hősködnek, vagy mikor a legeggyűbb taktikázással ravaszkodnak.

A Ház munkarendje.

A tegnapi rövid, kegyeletteljes üléssel a magyar képviselőház semmit tette — melyre az utóbbi időben a kormány intenciói folytán karhozható volt — vegre megszűnt.

Ma ülés volt hirdetve, melyre — a ház napirendjére csak a királynéről szóló javaslat 3-dik olvasása volt kitéve — az elnök annak előrelátásában, hogy nem ez marad az ülés egyetlen tárgya, már 10 órára hívott egybe, ami annak a jele, hogy hosszabb vita várható a Ház jövő munkarendje fölött.

A kormánynak az volt óhajta, hogy ma az elnök proponálja, miszerint a Ház legközelebbi ülést szombaton tartsa, melynek napirendjére ezek volna a tárgyak:

1. Alelnök választása.
2. Bizottsági tagok betöltése.
3. Kérvények tárgyalása.
4. Esetleges interpellációk.

Az alelnök választást illetőleg egy előre megállapított manővert fog a kormánypárt eljátszani.

A mennyiben szombaton csakugyan sorra kerülne az alelnök választás, a szabadelvűpart egy bizalmi manifesztációt fog Berzevics mellett rendezni, akként, hogy újból megválasztja alelnöknek, de Berzevics nyomban a választás eredményének kihirdetése után újból le fog köszönni, mire az elnökség a hetfői ülésre új alelnök választást tűzne ki, a mikor a k o r m á n y p á r t Kardos Kalmant fogja jelölni, akit hosszú kapacitálás után sikerült rábírn.

Bandi a kutya.

A Debreczen tárczája.

Irtta: Ifju Móricz Pál

Bandi alatt, rendes körülmények között, kerek, pufók arcú kacagó kek szemű fehér babet szoktunk érteni.

Kiből, nagykorára, többnyire Andras lesz, de ki most még egy löre csak a mamának, meg a papanak, meg a Mariska néninek a kedvence.

Hanem ez a mi Bandink, egész másforma Bandi.

Nem született abban a helyzetben, hogy elete ifju éveiben barkinek is a kedvence lett volna, sőt valóban keserű szívvel elmondhatta volna azt is a költővel, hogy: „Szegény mamam, ha tudtad volna, dehogy szültél volna engemet!”

Mert hisz már az élet első percében mindjárt kutyának születni nem valami királyi szerencse.

Mar pedig Bandi kutyának született. És az is volt. Az is maradt egész életében.

Az első családi gyász akkor érte szegénykét, mikor születése harmadik napján a zord szívű hetes a faskamarában észrevette a kutya-mama családi szentélyét s mikor nagy kegyetlenül, a meleg vaczokból, az esetlen kis fiókákat, a Bandi kivételével, elhurcolta, az Istenke meg csak a hetes tudná megmondani, hogy hová?

De balvégzete még ezzel sem pihent meg. Mert mamáját egy szép napon elfogta a kutyapecézér. És igy lón a kis Bandi még kutyakölyök korában árva.

Mert a kutya-papák tudvalevőleg nagy

Nagyon kérdéses azonban, hogy a szombati ülésnek ezen tervezett napirendje ma elfogadásra talált-e. Az ellenzék részéről okvetlenül voltak ma felszólalások, melyek a napirend-javaslatot elégtelensége folytán megtámadták s visszautasították. A függetlenségi párt tagjai, kik eddig epp a Ház tértelensége folytán még távol maradtak az ülésektől, ma már teljes számban ott voltak és ismételten sürgetik a gazdasági önálló berendezkedésre vonatkozó intézkedéseknek sürgős napirendre tűzését.

A nemzeti-párt körében tegnap szintén hosszabb eszmecsere folytak a Ház munkájának pangása fölött és az ülés után Apponyi Albert gróf, Bojgár Ferencz és Ivánka Oszkár szűkebb értekezletet tartottak, melyen a mai ülé-en követendő eljárásra történtek megállapodások.

A nemzeti-párt bármely oldalról jövő oly napirendet, mely nem foglalja magában a kiegyezési kérdés tárgyalását, a leghatározottabban vissza fog utasítani s ezen álláspont kifejtését ismét Apponyi Albert gróf vállalta magára.

Ily körülmények között a kormány is foglalkozott tegnap a mai ülés eshetőségeivel. A tegnapi országos ülés után Bánffy báró a miniszteri szobába értekezletre hívta a Házban levő miniszter-társait és az értekezlet idejére kiadta az utasítást, hogy senkit a miniszteri szobába be ne bocsássanak. Az értekezlet fel tizenkét óráig tartott. Kiszivárgó hírek szerint a kormány megállapodott abban, hogy keddig terjedő napirendet fog proponálni, keddtől kezdve ismét 10 napi szünet legyen, mely idő alatt az osztrák Reichsrath és az osztrák kormány részéről vár a magyar kormány olyan konkrét döntést, mely a kiegyezési ügynek a magyar képviselőházban való tárgyalását lehetővé teszi. Addig a Ház újabb tértelenségre lenne ítélve.

gavallérok ugyan, de épp semmi érzékkel nincsenek a család, a vér köteleke iránt.

Ettől az időtől kezdve a sors nyomorult lapdájára vált a kis Bandi, a ki fejlődésében is visszamaradt. Olyan nyomorék, olyan kis töpörödött kutyacska lett belőle, a milyen nyomorék, töpörödött öreg embereket csak a kol dúsok között lehet találni.

A gazdái egyszerűen kiverték az utcára a kis csunya kutyuskát, a ki olyan csunya volt, mint csak egy csunya kis asszonyka lehet, de ki maga azért a jóság, jambor-ág, a könyeit hullajtó lemondás.

A fejecskeje ép olyan volt, mint egy mokus fejecskeje. A füleit a vizslától örökölte. Hegyes orra a rókaé. Hűséges szemei, mint az ózike szeme. Sovány dereka csupa oldalbordából állott, a melyen meglöttyent a rozsdaveres, szegényes hosszú szőr. És ráadásul még girbe-gurba karika lábai voltak.

Igy lett utcza, kóbor kutyacska a kis Bandikából, kit a zord szívű hetes egyedül kimélt meg a vaczokban öt fi- és nőstestvérei közül.

Nyomorult élet volt biz ez, de megis élet volt, legalább. Buját, bánatát sokszor el is panaszkolta a holdnak a kis okos Bandi, a ki egyidőben a kaszarnya kutyák már eléggé ismert osztályát is szaporította. Mind ddig masirozott a regiment után, mignem pártfogóját s igaz barátját, a szőke hadnagyot letették Boszniába.

Aztán egy kóristának érdemelte ki a barátságát ki adóságait hátra hagyván, virágvásárnapján után bucsuszó nélkül távozott három gallérral két mancsattával a városból. Az egész dologban ártatlan Bandit ekkor a kórista feldühödött kvártélyos asszonya seprü-

BELFÖLD.

A képviselőház ülése. Tegnap szept. 29-én emelte Magyarország törvényei köze a megdicsőült királyné emléket a magyar képviselőház. A rövid ülés, amelynek a beérkezett kérvények bemutatásán kívül ez az aktus volt az egyetlen tárgya, csendes, komoly, ünnepélyes volt. A feketébe öltözött képviselők némán hallgatták meg az ülés egyetlen szónokának, Szivák Imre előadónak meleg szavait, amelyekkel a törvényjavaslatot elfogadásra ajánlotta; a beszéd végén halk, de általános helyeslés fejezte ki a törvényhozók egyértelmű akaratát, hogy a javaslatot általánosságban elfogadják. — Elfogadtatott a részletes tárgyaláson is.

A reichsrath ülése.

— Saját tudósítónk jelentése. —

Bécs. szept. 30.

Ugy a reichsrath épülete körül, mint benn a palotában is, tegnap mindenütt ének mozgalom volt észlelhető. A klubülések már reggeli 9 órakor megkezdődtek és egész az ülés megnyitásaig szakadatlanul folytak. A pártok értekezéséből kiszivárgott annyi, hogy a balpárt az alkotmányhü nagybirtokosság követelesének engedett és hogy az intranzigens elemek kivételével egyelőre elejtette az obstrukciót, a kiegyezési javaslatok első olvasását nyugodtan türi és a vitába belemegy, ezzel meghiusíthatni vélvén a kormány terveit hogy ez a kiegyezést a 11. §. alapján oktrojálhassa.

A kormány ezzel szemben nem teltetne egyebet, mint hogy e sürgős indítványok tárgyalását megtagadta, ezzel azt remelvén, hogy mesterséges uton fog okstrukciót felidézni, a mi azonban bajosan fog neki sikerülni.

Ennek egyazerü magyarázata az, hogy a kormány maga sem bizik abban, hogy a többségben elegendő szavazata volna a kiegyezési javaslatok keresztülvitelére, legjobban jarna

nyéllel üldözte ki a bohém lakásból, mely külfönten sem volt soha egy egész télen melegebb, mintcsak az a szellős faskamara, ahol Bandi megpillantotta a napvilágot.

Ekkor Bandi a színes ismeretsege révén egy nyurga zugsághoz szegődött, a ki ugyan szépen zengő verset irt is róla, de enni ugyan ez sem igen adott neki, a szegény nyurga bolondos fejű, bolondos szívű poeta a ki, végül maga is megkapta a hektikat és hazament meghalni.

És Bandinak mit sem hagyott hátra öröksegiül a szegény bolondos poeta, aki pedig oly szép, oly bánatos, oly szerelmes verseket irt.

Bandi ekkor maga is a szerelemben keresett vigasztalást. Több bohrányos kalandjai voltak szellemes dakszli és büszke rattler kisa-szonyokkal, a kik gyakorta épen olyan kimagyarázhatatlanok, mint a kettabu kisa-szonyok. Előnyben részesítik a csunya udvarlót egy másik szebb, délcezegebb gavallérral szemben.

Persze addig-ameddig. Akkor, a mikor — szebb nincsen. Ezt később a kis csunya Bandi kutya is tapasztalta, ki elől egy bajos moszpli asszonyka egy ízben ép a légyott helyéről, a színház kertjéből egy mérges rattler urral szökött meg.

Ekkor Bandi elkeseredésében, a csalfa nő miatt öngyilkosságra is gondolt. Ezek voltak életének a legválságosabb perczei, mert mese beszéd az, hogy a kutya szívből nincsen szeretet, szerelem?

Van! Van biz az! De még hűség is gyakorta több, mint egynémely kiken, kifen gavallér szmokingja alatt. — Vagy azoknak az urhölgyeknek iblyailatos tűzője alatt, a

tehát, ha a
óhajtott obst
— feloszlatr
oktrojálna.

Az ülé
előtt teljes
tömvé volt
r e n r e

Különb

okát abban

pozitív dolg

jelzett szánd

renreither

a Thun-kab

hü nagybir

mely szerin

dtványnyal

augusztusi k

jelentést a

mány ezt a

hatónak, es

nöke is.

Ezert

nagybirtoko

lemondott.

közvetéve.

tenyleg me

A D

— A D

A fra

narchisztik

melegséggel

határoza'at

len támadá

aniszemita

tan hazaár

atszik, hog

ve a kabin

fogirlasara.

allasukat,

zombös, m

kik csalfak

kigyó, de s

mely a na

ben szende

csak a mil

hevevel ke

fogat, har

De v

lódott szer

És a régi,

dette mind

urak megf

rózsás haj

pont allo

Erdélyorsz

rosbol dia

örög köny

czu, két s

ódon szás

fontos ha

kek gondo

kere reasz

hegyen su

nak a csil

e-illag.

Ezek

fiukkal isr

kalmaval

kivetett él

utczan. A

szett a fu

neki . . .

azonnal h

a kávéház

azután u

diák szá

ezentul a

A h

gyalásához. V e c s e y Imre tb. főjegyző olvasta a tetteket.

Meltóztatnak elfogadni? kérdi a főispán.

Elfogadjuk! hangzott az egyhangú felelet.

A rom. kath. iskolák tetelénél dr. Wolf a f k a Nándor püspök emel szót. Nem a költségvetéshez akar hozzá szólni, hanem egy oly dologra hívja fel a tanács figyelmét, mely még 1892-ben lett határozatilag kimondva, s belügyminiszterre megerősítve. Ez pedig a rom. kath. tanítók lakberügye. — A tanács illetve a közgyűlés még 1892-ben elhatározta, hogy abban az esetben, ha a rom. kath. tanítók a Szt. Anna és Bathanyi utcák kereszteséseinél levő iskolából kiköltöznek 200-200 összesen 800 frt. lakbérrel kárpóttassanak.

A kiköltözés még 1897 május elsején megtörtént, de a tanítói lakberek még most is a rom. kath. egyház fizeti. Kéri tehát hogy a miniszteri megerősítés értelmében tegye folyóvá a város a kérdéses lakbereket.

A közgyűlés utasította a tanácsot, hogy az 1897 évi közgyűlés határozata értelmében járjon el.

A ref. ispotály tetelénél K. Tóth Kálmán lelkész szolt, s azt kéri, hogy ne 4000 frt évi segélyt, mint az a mostani költségvetésbe felvart véve, de az eddig kiutalt 5400 frtot szavazza meg a közgyűlés.

S z z a b ó József főszámvevő indokolja, miért hagyta ki az 1400 frtot a költségvetésből. Szerinte a ref. egyház nem felel meg annak a kötelezettségeknek, melyet 1873-ban, mikor a város 8000 frtot tett alapítványul a szegényház javára — magára vállalt. Ez pedig az utcai koldulás megakadályozása. A ref. egyház az nem tud megakadályozni. Hiába kéri újból 1400 frtot, ez sem segíti a bajon. Meltányos dolog tehát, hogy az 1400 forintot más humanus egyesületnek juttassák.

M a r k Endre hasonlító érteimben szólal fel. Természetesnek tartja, hogy az 1400 forint a városi szegényház költségeihez csatoltassék. De meg a költségvetés súlyegyenlet sem lehet olyan kiadásokkal megbontani, melyekre nevezetesen nincs fedezet. Vagy találjanak évi fedezetet, vagy terhelyek, meg egy újabb perzentu pótdadóval a várost, akkor az 1400 frt kutatása lehetséges lesz.

K o v á c s József ügyvéd ennek a tételnek az elfogadását ajánlja.

H e r c z e g J a n o s is elfogadásra ajánlja.

M a r k Endre reflektál az előbbieket föl szólalására. Elmondja, hogy ő becsületesen vegzi kötelességet és alaveti magát a közgyűlés böles határozatának. Most tudja csak, ha valaki a közgyűlésen felszólal, a kegyeleles cselekedeteken keresztül gazolva juxot üznek. Minden ebben ramutatott a város szegényléte sebere, a koldusok és ennek a megszüntetése érdekében minden lehetőt megteint. — Vegül a tételt változatlanul elfogadásra ajánlja.

S. S z a b ó László a szegény ispotály mellett szólal fel. Ohajtja, ha itt felszólalnak valami tárgy felett, legyenek tárgyilagosaak. (Élénk helyeslés.) Határozatilag kóll kimondani, hogy itt csak a tanács nevében lehet beszélni. Itt a tanács terjeszt elő mindent, az felelős mindenért.

Most a dolog úgy áll, hogy 5400 frtot 50 szegényt tart el a szegényház. Azt tapasztaltam, hogy száznadó emberek vannak ott. Olyanok, akik mint munkás debreczeni polgárok elszegényedve oda kerültek. Örömmel üdvözli azonban a szegényházat és annak humanus cselekedetét. Vegül az 1400 frt fenntartását kéri.

A vita további folyamán B i h a r i István reflektál H e r c z e g szavaira. Másoktól hallotta, hogy a szegények házában nem a legfenyesebb dolog van s ha a zenedét tudják segélyezni, úgy a szegényházat is támogatni kell.

K o v á c s József újból felszólal s ajánlja a régi állapotok fenntartását.

S i m o n f f y Imre polgarmester szólal fel ezután s azt indítványozza, hogy vegyék

le most a vitás kérdést a napirendről s halasszák el a jövő évre.

Elnök felteszi a kérdést, hogy elfogadják-e a tételt vagy sem.

A kérdés feltételénél ismét vita keletkezett.

Több tétel elfogadása után a színház kérdésénél Fejér Ferencz szólal fel. Kifogásolja a fedel változtatásáért fizetendő 3000 frtot. A színházi szubvenzióra nézve az az előterjesztése, hogy a város az 5000 frt szubvenziót redukálja 3000 frtra. Helyesen indokolja, hogy a debreczeni közönség úgy is pártolja a színházat s így az 5000 frt egy kicsit sok.

N a g y Zsigmond dr. hevesen kikel a színház ellen, ostromozza azon erkölcstelenségeket, melyek a színháznál meghonosodtak, miután a színház nem kulturális cselekedet szolgál, hanem mulatóhelylye alacsonyodott. Azt javasolja, hogy az 5000 frt szubvenziót a jövő évben teljesen vonják meg.

K o m l ó s y Arthur védelmére kikel a színházról Nagy Zsigmond vádjával szemben az 5000 frtot törölni nem lehet, mert szerződésileg meg van állapítva. Miután kiállítás van arra, hogy a színház 10 hónapra lesz kiterjesztve, valószínűleg a szubvenziót redukálni fogják. Kéri a tétel elfogadását.

S. S z a b ó László is hozza szót a vitás kérdéshez.

Az 5000 frt szubvenzió megadását elfogadják.

Nagy Zsigmond dr. azon indítványt, hogy a szubvenzió jövő évben töröltessek, nem fogadják el.

A színházra vonatkozó többi tetteket változatlanul elfogadják.

A költségvetés többi tetteit szintén elfogadták.

A bábaképző tételt 6000 frtról 4000 frtra redukálták.

Egy kis vihar.

A földi penztár teteleinek tárgyalásakor egy kis vihar állott be.

dr. Fejér Ferencz és dr. Nagy Zsigmond heves polemikát folytattak. Aczél Geza főmérnök megrázta a fejét.

— Könnyű a főmérnök urnak, a fejét, meg a vállát rázni, mikor ott ül a tanácsosok között.

— Mi kifogása van ellene? — kérdezik többen.

— Hát ne razzza úgy a fejét, mikor mi azt mondjuk, hogy a város érdekeit képviseljük.

Hiszem kérem, mondja az elnök, jogában van mindenkinek a fejét rázni.

Nosza erre olyan heves zaj keletkezett, hogy csak a legerősebb csemettyű hang alhatott helyre a rendet.

Azutan Debreczen sz. kir. város 1899 évi költségvetése letergyaltattott.

Lapunk zartakor néhány kevésbbé jelentékeny ügyről folyik a tanácskozás.

H I R E K.

* **Laptársaink figyelmébe!** Dr. Király Péter lapunk tarsszerkesztője és főmunkatársa mindazon lapokat, amelyek a »Debreczen«-nel csereviszonyt tartanak fenn, azzal kívánja ki-tüntetni, hogy cikkeit, melyek e lapban, a »Debreczen«-ben napvilágot látnak, a szer-zői jog különbeni sérthetetlen fenntartása mellett — rendelkezésükre bocsátja s belé egyezik, hogy azokat a rokonszellemű lapok atvehessék.

* **Időjárás.** Az orsz. meteorologiai intézet jelentése szept. 29-én: Az időjárás esős jellegűt öltött. Az eső majdnem országos volt. és csupan Erdély nemely vidékét hagyta érintetlenül. A csapadék jelentékeny volt; Fiumében $\frac{1}{3}$ mm. továbbá 20—30 mm. esett: Kiskartal, Magyar Ovar, Drenkova, Zsombolya 10—20 mm. Selmeczbánya, Nagyszében, O Gyalla, Budapest, Sopron, Herény Csaktornya, Zágráb, Ujvidek és Temesvár, 5—10 mm.

Károlyváros, Arad, Nagylak, Szeged, Eger és Debreczen 5 mm. alatti. Késmark, Ungvár, Akna-Szlatina, Szatmár, Vajdahunyad és Bot-falu állomásokon. A hőmérséklet változatlan, a levegő párák, a szél gyenge, az eg többnyire borús. Zivatar volt tegnap délu an, illetve este: Zomborban, Ujvidéken, Zsombolyán, Nagylakon és Szegeden.

* **Jogászok a színházi zenekarban.** A Debreczenben most szervezködő allandó színházi zenekarba a helybeli jogakadémiairól is több zeneileg képzett joghallgatót választottak be és pedig Laszló Jenő első éves, Pásztor Gyula másodéves és Szimoncsy Sándor negyed éves joghallgatókat.

* **A Magyarországi Hirlapirók Nyugdíjintézete** újabban a következő adományokat kapta. A »G r e s h a m« életbiztosító társaság magyarországi fiókjától 2000 frt. Hegedűs Sándortól 50 frt, a k o l a j f i n o m i t o részvénytársaságtól 200 frt, a c s i l l á r g y á r részvénytársaságtól közgyűlése alkalmából 25 frt, özv. Valkó Endréné ur-hölgytől 5 frt, a »C o r n é l i a« betegsegélyző egyeslettől 20 frt. Mindezekért az adományokért halas köszönetet mond a Nyugdíjintézet igazgatósága.

* **A debreczeni munkás dalegylet**

holnap október 1-én a Margit fürdő diszter-mében tanczcal egybekötött zártkörű dalestelyt rendez, a melyre az érdeklődő közönség figyelmét ezuton is felhívjuk. A hangverseny részletes műsorát már közöltük, igen ügyesen van összeállítva s a közönséget kellemesen fogja szórakoztatni. Tekintve azt a nemes célt is, hogy az egylet a befolyó tiszta jövedelmet részben »Erzsebet az királyné« ösztöndíj alap javára fogja adni, megérdemlik, hogy nagy és nemes fáradozásukat fényes siker koronázza.

* **Köszönetnyilvánítás.** Elismerésem nyilvánítása mellett fogadja legmhálásabb köszönetemet mélyen tisztelt Uj Kálmán dr. ura családom körül kifejtett páratlan tevékenységért, mely által nóm egészségét is helyre állította és hosszú betegsége s kiátkól megszabadította. Papp Ferencz.

* **Hymen hír.** Z e n g e y János nyug. pénzügyi tisztviselő, az I-ső ker. kapitányság iktatója tegnap délelőt kötött házasságot Oláh Imre anyakönyvvezető előtt özv. Kegyes Laszlóné sz. Kardos Eszter urnóval. Frigyüket K. Tóth Kálmán ref. lelkész csapó u. 329 sz. háznál egyháziilag is megáldotta.

* **Gyilkosság az utcán.** Verlazító gyilkosság történt a mult éjjel az Étesd mellett fekvő Pestere közszegben. Jókendvü borozó kompania ült együtt a főstös korcsma egyik k szu-asztalánál. Balázs János olah gazdaember mulatott ott czimboráival, Nyégrusz Tógyerrel meg Sajtó Flórával. Sajtó még a feleséget is elhozta a korcsmába, mert nem tudta, hogy milyen borzasztó vége lesz e kedélyes borozgatásnak. Valami aprószerű dolgon, mintahogy ital felett szoktak az emberek, Balázs János összezőrdült a társaival. Egyik sem hagyta a jussat, mindegyik azt vitatta, hogy neki van igazja. De hasztalan volt minden larma és czivakodás, Balázs János mégis csak győztesen került ki a csete-patéból. Sehogysem tudtak bele nyugodni a sorsukba, a lefőzött czimborák s alattomban kegyetlen bosszút foralnak a kérkedő pajtas ellen. Mikor a mulatság véget ért az őj sötétjében mind a hárman rálestek a szerencsétlen Balázusra, a ki a korcsmából egyenesen háza felé tartott. Az elvetemedet gyilkosok rorohantak védtelen áldozatunkra és étes bicskájunkkal össze-vissza szurtak. A szerencsétlen Balázs János véresen bukkott le a földre és szörnyű kínok között halt meg. A kegyetlen gyilkosok még az éj leple alatt megszoktak a faluból. A csendőrség most nyomozza őket mindenfelé. Pop Aurél ügyész azonnal a gyilkosság színhelyére ment hol Samson Marion dr. és Molnar dr. segítségével a meggyilkolt hulláját felboncoltatta.

t nácsa átirat-tó-ágot, hogy s e g ü L á b e hozatalát me szallította s megtörténni

stanczban a tört egy vass lopott el. A e j e l e n t ö r t e n den 700,000 ottani fiókja zett, de miut kézbesithette. maval együtt talszolja, ki tudomással alkalmat tett hir szerint M

monografiái m i a t t e h 2 e helyett ok tarja meg ül

Maria asszon szomorú elhu gyaszjelentése megtört szivv teleségnek, pa nagymamana rokonnak L asszonynak f életének 61. Beesben tört halottunk h ó r a k o r f o g n a t a s a s e r i n t Anna-utcai t e t e i. Az eng október hó 1 Uranak bem teire rokona szívvvel meghi Szabatos fer Bela nejevel Matild ferjé Morász Bela Antal és u Kímely Karo Maria ferj. K L a b e r K a r o Schwanda K Vilmosne, va is. Az örök Fumagalh K

Mely f n a k Fumagal tember hó 2 55 éves kor történt gya hült tetemei a rom. kath. József király sz. hazától nyugalomra use áldozat ó r a k o r f o g a Mely vegt-z baratait és meghívom. F sag fényeski Mindket tem readezi.

miniszter a meket fog k fi lérest, 50, korona érte 10 koronast végül 810,0 16,200,000 56,010,000 a mi 19,250 mult évben korona, az volt, a két

* **Hazaszállított holttest.** Bécs város tanácsa átíratilag értesítette a debreczeni hatóságot, hogy az ott elhunyt debreczeni illető sőt L á b e r Minálné tettemének haza hozatalát megengedte. Holttestét a család haza szállította s temetése ma délután 4 órakor fog megtörténni a helyi vasut telepéről.

* **Nagy postalopás Romániában.** Constanczban a postahivatal egyik szolgálója feltört egy vasszekrényt és abból 460,000 leit lopott el. A lopás a keddről szerdára virradó éjjelen történt. A bukaresti nemzeti bank kedden 700,000 lei papírpénzt küldött Constanczba ottani fiókja részére, mely este oda is érkezett, de miután este a küldeményt már nem kézbesíthették a címzettnek, a levelet tartalmával együtt vasszekrénybe zárták. A hivatalszolgálat, ki azon éjjel ügyeletes volt, erről tudomással birt és felhasználta a kedvező alkalmat tettenék elkövetésére. A tolvaj eltűnt hír szerint Magyarország fele vette útját.

* **A monografiai bizottság ülése.** A monografiai bizottság közbejött akadályok miatt e hó 2-ra összehívott ülése elmarad s e helyett okt. 3-án, hétfőn d. u. 4. órakor tartja meg ülését.

* **Gyász hírek.** Laber Mihálné, Rimely Maria asszonynak és Fumagalli Karoly urak szomorú elhunytá alkalmából — a következő gyszejelentéseket tettük: Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó feleségnek, pártalan jó anyának, anyósának, nagymamának, testvérnek, sógorneuk és rokonnak Laber Mihálné Rimely Maria asszonynak folyó hó 26-án, esteli 11 órakor elhunytá 61., boldog hazaságának 41. évében Beesben történt gyszes elhunytá. Kedves halottunk hült tetemei f. hó 30-án d. u. 4 órakor fogtak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Helyi vasut telepéről a Szent-Anna-utcai temetőbe örök nyugalomra tételre. Az engesztelő szeméise áldozat pedig október hó 1-én, d. e. 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1898, szept. 29. Banatos ferje: Laber Mihály. Gyermekkei: Bela nejjével Wittinger Mariannával. Mihály, Matild ferjével Morasz Sandorral, Adár. Morasz Bela unokája. Testvérei: Rimely Antal és neje Májor Jozefa gyermekeivel. Rimely Karoly unoka'estvére. Sógorai: Laber Maria ferj. Kápolnai Lászlóné. Laber György, Laber Karoly nejjével, Laber Borbála öz. Schwanda Karollyné. Laber Katalin öz. Le-ska Vilmosné, valamint számos rokonok nevében is. Az örök világosság fenyeskedjek neki! — Fumagalli Karoly ur gyszejelentése pedig ez:

Mely fájdalommal jelentem jó barátomnak Fumagalli Karoly urnak a f. évi szeptember hó 29-én reggel 9 órakor, elhunytá 55 éves korában, hosszas szenvedés után történt gyszes elhunytá. A megboldogult hült tetemei október hó 2-án d. e. 11 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint a József királyi főherceg (Nagy-uj) utca 32. sz. házatól a Szent-Anna temetőbe örök nyugalomra tételre. Az engesztelő szeméise áldozat pedig október hó 3-án d. e. 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. — Mely végtisztességtételre a megboldogult jó barátait és ismerőseit szomorodott szívvel meghívom. Ferenczy Lajos. Az örök világosság fenyeskedjek neki s nyugodjak bekeben! Mindket temetést Gebauer Karoly tem. int. rendezi.

* **Uj aranyak, uj fillérek.** A pénzügyminiszter a jövő évben a következő pénzemekeket fog kiveretni: 5,000,000 drb. bronz 1 fillérest, 50,000,000 drb. 2 fillérest, 1,000,000 korona értékben, ezenkívül 200,000 drb. arany 10 koronast, 2,000,000 korona értékben és végül 810,000 drb. 20 arany koronast, 16,200,000 korona értékben. — Mindössze 56,010,000 darabbal fog a forgalom növekedni a mi 19,250,000 korona értéknek felel meg. A múlt évben kiveret pénzemekek értéke 20,636,076 korona, az 1867 évben 20,321,054 korona volt, a két utolsó és a jövő évben e szerint

összesen több mint 60,000,000 korona került forgalomba.

* **Földrengés.** Sopronban szept. 29-én tegnap este 7 és 8 óra között a megye több helyén jelentékeny földrengést észleltek. A földrengés különösen Kismarton vidéken volt erős, az osztrák határszélen levő Vimpacón pedig erős földalatti moraj kísérte, melyet több más községben is hallottak. Az emberek megremülve szaladtak ki házaikból, az állatok pedig nagyon nyugtalanok voltak. Apróbb tárgyak, kepek lehullottak a falakról, az órák megállottak. Sopronban már kisebb hatása volt a földrengésnek, de azért itt is észlelhető volt.

* **Szüret az ujkertben.** Az ujkert I-ső járásbeli szőlőbirtokosok tegnap tartott rendkívüli közgyűlésükön a szüret megtartásának idejét október hó 5. és 6-ik napjaira tűzték ki.

* **Luccheni.** Ma kezdtek meg a Luccheni ügy aktáinak lemasolását. A genfi törvény szerint a pör valamennyi ügyiratát kivétel nélkül meg kell mutatni a vadiottnak. Tízúzenőt nap mulva Navazza főügyész elkészül vadlevelével, melyben azt indítványozza, hogy Luccheni életfogytig tartó foghazzal sújtsák. November elején összehívják a rendkívüli esküdtészeket, ez előtt fog Luccheni törvényt állani. Luccheni hitelszék mondta a »Luccheni aláírást, mely a budapesti rendőrség előtt 1894-ben felvett jegyzőkönyven van. Nevét ugyanis néha Lucchinnek is írta.

* **A francziapénz és a Dreyfus botrány.** A Dreyfus-ügy Franciaországban a persügyet is megáradta. A takarékpénztárak keservesen tapasztalják, hogy szept. 1-től 10-ig, amely 10 nap alatt Henry öngyilkosságának híre terjedt 6 millió frankot visszavontak. A takarékpénztárak a rossz politikai viszonyokban keresik ennek a bajnak az okát, mert a külföldi bankházakhoz ment mind a 6 millió frank. A kereskedelmi egyensúly is meg Franciaországban. Ebben az ez-tendőben 70 millióval apadt a kivétel, míg 500 millióval emelkedett a behozatal. Ennek oka azonban az áratás hiányában és nem a Dreyfus ügyben keresendők.

* **Beszámoló.** Dr. Mezössy Béla, a nagykálói választó-kerület országgyűlési képviselője beszámolóját október 23-án tartja meg Nagy-Kállóban.

* **Asztali szabályok a XVII. században.** 1624-ből maradt fenn egy irat, a melyik szerint a meghívott katonatiszteknek, mielőtt az asztalhoz ülhetek volna, a Hofburban a következőket olvasták fel: »Az asztalnál nem szabad a nadrágszíjat megereszteni, a mustárhoz vagy sóhoz kézzel hozzányulni; a kenyert nem szabad harapálni; a tányérből nem szabad inni; ebéd után nem szabad a tálat kinyalni, a csirke czombot sem az asztal alá dobni, tele szájjal be-zéni s csetteneni nem illik; asztalkendőbe köpni a falatot kiköpni, verekedni s fogait villával piszkálni nem szabad. Annvi bizonyos, hogy ha ez az irat nem tréfa, akkor a spanyol etikett fentartása srdekében sok dolgok lehetett az udvar-mestereknek a haborus időben.

* **Régi jó idők.** Kedélyes epizódot közöl egy németországi lap, mely jellemzi az 50 év előtti patriarchalis viszonyokat. 50 évvel ezelőtt Köthen németországi várost először látogatta meg az uralkodó fejedelem s ebből az alkalomból következő leirat intéztetett a néphez: »Az uralkodó fejedelemnek kegyesen megengedni méltóztatott, hogy minden, a lakók által mai napig 5 taller értékéig zálogba tett agyнемű, ruhanemű és háztartási kellékek az állam költségére kiválthatók. A tulajdonosok zálogaikat ingyen vehetik át a zálogházban, miután a zálogzédulaikat lepecsételték.» — Igazán kedélyes viszony volt az állam és polgárai közt ötven éve Köthen városában. Ha ezt a jó ötletet szokassa tennék nálunk aligha győznék meg a király civilizisztája.

* **Kiásott hulla csontok.** A gépjárató műhely telep megnagyobbítása alkalmával nagyobb mennyiségű emberi csontokat találtak, a melyek meg az 1873-beli nagy kolera járvány alatt lettek oda temetve. A rendőrség

azonnal intézkedett, hogy ezeket a csontokat kegyelethez híven mind összeszedjék s közös sírba temessék el. D e z s ó László r. fogalmazó Dr. S a r v á r y városi főorvossal meg is tartotta a helyszíni szemlét s elrendelte hogy a már eddig talált csontok ideiglenesen egy fertőtlenített, meszes gödörbe helyeztesenek, a honnan majd a Kossuth utcai temetőnek hátsó részébe közös sírba fogják eltemetni.

* **A Boros testvérek** előnyös hírnévnek örvendő helybeli czeg díszes kiállítású képes divatertesítője a napokban jelent meg. Ezt a divat ertesítőt akarki is gyönyörködve lapozgathatja végig, s mire átlapozza lehetetlen meg nem győződnie arról, hogy a »Boros testvérek czeg elismerést rokonszenvet és pártfogást érdemel. (Tyrtéus.)

* **Tolvaj csemeték.** S c h w a r z M. L. helybeli kereskedő észrevette, hogy Arany János utcán levő lakásának raktarjából, már hosszabb idő óta tűnnek el értékes tárgyakat tartalmazó dobozok. Megfigyelés után rájött, hogy a tolvajok S z o a t n y Ferencz 14 éves pek nas és F ö l d e s s y Imre 13 éves kárpitós inas, a kik a raktáron levő ablakon áthuzgáltak ki alkalmas pillanatokban a dobozokat, a melyeknek értéke mintegy 50 irt. Schwarz panaszt tett a rendőrségnek, a mely már ki is hallgatta a két nagy reményű iljút, s gondoskodni fog méltó megbüntetésükről.

* **Mindenki figyelmébe.** Október 1 től kezdve a Budapesti dé után 2 ór. 15 perczkor induló 504 sz. gyorsvonat, mely P. Lada-nyon a Debreczenbe esti 6 óra 50 perczkor érkező 1702 sz. gyorsvonathoz csatlakozik — Budapest Szolnok között megszünik, illetve ezen vonalreszen a Budapestől délutáni 1 óra 55 perczkor induló 602 sz. gyorsvonattal egyesítetik. Szolnoktól tovább az 504 sz. vonat eddigi menetrendje változatlan marad. Debreczen 1898 szeptember 27. — Az üzletvezető helyettese Szigmeth s. k. főfelügyelő.

* **A debreczeni billiárd-kör** a Hungária kávéház külön helyiségében folyó év október hó 1-én megnyílik. Ez alkalomból a körválasztmányja közhírré teteti, hogy mindazon t. vendégek, kik a tagok által bemutatattak, vagy bemutatattak, a kör helyiségében mindenkor szívesen láttatnak.

* **Áthelyezett lelkész.** K o v a c s Mark róm. kath. segédlelkész, ki Debreczenben általános szeretetnek örvendett eltávozik városunkból. Nagy-Szalontára helyezték át a n. szalontai beteges pébános helyettesítésére. Helyébe K o v a c s József szarvasi káplán jön városunkba.

* **Gyilkosság Kis-Várdán.** T ó t h István és K ö v i István kisvárdai lakosok közös keresetre szoktak fat vagni s jó barátságban éltek mindedig. F. hó 23-án este közösen is pálinkáztak s ez okozta Tóth István vesztét. Este 7 órakor történt, amidőn hazamenet ös-zekocczantak és K ö v i arcza ütötte Tóthot. A felük volt favágó cimborak ismervén Kóvi veszedelmes természetét elvetették tőle a baltát s T ó t h Istvánt előre haza küldötték. — K ö v i azonban mámoros düheben kaszájaért futott haza s üldözni kezdte a szerencsetlen Tóth Istvánt, akit utól is ert s a kasza fokával mért egyetlen ütessel földterítette s az utca porában is hagyta a boltra vált embert. Kóvit elfogták, Tóth Istvánt pedig a városi halottas kamrába szállíttatta a hatóság.

* **A fatalista hajóskapitány.** A halifaxi tengerészeti bíróság most fejezte be a vizsgálatot a Bourgozne katasztrófa ügyében. Megállapították, hogy a hajó tisztei es legényei minden tekintetben megtették kötelességüket és hogy a Bourgozne pusztulását kísérő körülményeket felderíteni nem lehetett. Raymond new-yorki kereskedő, aki a szerencsétenség alkalmával feleséget vesztette el 30,000 dollar erejéig kártérítési pört indított a franczia hajózásiársaság ellen s keresetében következőket írta:

Deloncle kapitány a katasztrófa pillanatában nem volt teljesen beszámítható, hosszabb idő óta már a fatalizmus híre kerekedett föléje es ennek hatása alatt hajójának

pusztulását elkerülhetetlennek tartotta. — Deloncle kapitány ebben az értelemben több levelet is írt barátainak. Kis fiának egy évvel eze előtt bekövetkezett halála szintén hozzájárult ahhoz, hogy elmebeli állapota megzavarodjon.

* **Monte Christo szigete.** A romantika még most is hódít, a szíveket még mindig megragadja a fantasztikus történet vagy annak legkisebb emléke. A mesemondó regényírók közül talán legnagyobb sikere annak van a kiromantika szó a könyvébe. Dumas is kevés művevel bícselte le annyira a közönséget, mint azzal, a mit Monte Christo grófról írt, a kinek a börtönben azt valótta egyik halálkötő tarsa, hogy a Monte Christo sziget bizonyos megjelölt helyen tömredék kincs van elrejtve. A rab kiszabadul, megtalálja a kincset és Monte Christo néven ur esz a földön és el bosszújának. Ki ne olvas a voln valamikor szívesen lazasan ezt az érdekesítő romantikát, a mely nyomot hagy a lelkében. Vajjon nem ennek tulajdonítható-e az a hír, a mit Napolyból jelent a taviról? E szerint Viktor Emanuel, az olasz trónörökös megvásárolta a kormánytól Monte Christo szigetet, ezt a kis földdarabot a Földközi tengerben, hogy ott kenye kedvére vadászhaszon. Nemsokára fejedelmi puskás fogja folvern a csöndes szigeten a vadat és a regényhős emléket.

Az érdemrendek és rendjelek

Folytatás.

W.) Magyar érdemjelek is voltak az 1848/9-iki önvédelmi harc idjében, tisztán katonai érdem jutalmazására. Már 1848. aug. 1 nyertek a harcosok biztatást ilyen jutalmazás felől; de csak Dec. 20-án jelentette be Kossuth Lajos, hogy érdemrendek ügye felől már intézkedett is. Bizonyosan, ha az idő a dísz és atak kritikájára elegendő alkalmas leendett, mind a rendszabályzat, mind a rendjel alakzat megfelelt volna azon dicsőn küzdött harcban szerzett hősi, önfeláldozó érdemeknek. De mert nem volt idő, csak egyszerű érdemjelek kiosztását határoztak el. Ezek közül.

1. **1. osztagy érdemrend:** Ezüst csillag sugarakkal körítve, közepén arany baberkoszorúval és szintén aranyból készült kettős kereszt fel.

2. **2. osztagy érdemjel:** Ezüst baberkoszorú, amely csatszerűleg piros szalaggal van összekapcsolva a baberkoszorú közepében arany kettős kereszt. Égő piros szalagon balmellen viselték.

3. **3. osztagy érdemjel:** ugyanolyan mint a második, csak hogy a baberkoszorú kisebb; a kettős kereszt pedig egészen elmarad; de szintén égő piros szalagon a balmellen hordták.

A második osztagy érdemjellel feldíszítették, Közlöny 49. sz. szerint a honvédelmi bizottság határozatából: Kiss Ernő, Vetter Antal altábornagyok, Görgey, Bem, Damjanich, Perczel Mór tabornokok és Guyon ezredes a branyiszkói győző. Bem az első osztagy érdemjellel is megkapta; s ugyan második osztagy rendjel hiányában harmadosztagyval díszítette fel: Czecz János, Bethlen Gergely gf. Kemény Farkas báró, Banffy János br. Teeky Sándor gf. Tóth Ágoston, Kiss Sándor, Gali Sándor ezredeket; Forró Elek, Meszéná Ferencz br. Perczel Péter, Karólyi Miksa, Ihasz Daniel, Beke József, Szabó Sándor, Incedi Samu a lezredesek; Papp Vilmos, Bethlen Olivér gf. Dobay József, Müller József, Kabós, Horváth Ignác, Masrai László, Juhász Albert, Keller, Jevszenszky, Kalnoky Sándor, Kiss István, Frangus, Simonyi Simon órnagyok a t; Jekey Lajos, Székely Lajos, Szalbeck Lajos, Szalbeck György, Pelófi Sándor s z a z a d o s o k a t; Lukevics József, Zeyk Domokos Nagy István főhadnagyok a t; Egyed József, Eszterházy Kalman a l h a d n a g y o k a t. Simon Andras, Boge Mihály Koncz Eck, Mincsor Antal, Pal Gerő, Szalan-

czy Domokos, Gál Albert k a p l á r o k a t; Budai Mihály, Kis Barnabás, Koncz Antal, Czibalmos Máté Dere, I-tván k ö z v i t t e z e k e t; Zarcizky Dénes t ö r z s o r v o s t. Kiss Pál és Leiningen e z r e d e s e k, Cillich Ede és Földváry a l e z r e d e s e k harmadoszt. érdemjelt kaptak, Görgei Budavár bevétele után az I. osztagy érdemjelt nem fogadta el, s ez van most a nemzeti muzeumban. Bem 1. oszt. érdemjele pedig a székelly-muzeum büszksége.

A harmadik osztagy érdemjel, minthogy a vezérek magok készítettek, nem is volt mindenütt egy alakzatú s öt ilyen különböző alakzat látható a muzeumban aszerint amint a kormány, Bem, Görgey, Klapka vagy Perczel készítette.

Kossuth Oaszországban is készített érdemjelt azon olasz legióban szolgált részere, akik magyar honvédek is voltak. Ennek hátlapján Magyarország címere alatt ezen szavak vannak: »függetlenségi harc MDCCLXVIII—IX« korszorúval körítve. Előlapján »Hő honvédeknek a magyar nemzet.« Ez érem ritka, nincs belőle még a nemzeti muzeumban sem, csak a Hentaller-féle gyűjteményben van egy, — az érem nyomójával együtt.

Az önvédelmi harcban nyert rendjelek — úgy hisszük — nem éltek volna túl azokat, akik nyerték s nem váltak volna amlendökké.

Nem azért, mintha a szabad es önálló Magyarország kormánya nem tudta, vagy nem akarta volna az érdemeket megbecsülni, hanem azért, mert egy szabad hazának fenkölt lelkű fia nem számítottak volna igaz érdemekkel párhuzamban nem levő külső dekorációkban álló jutalmakra.

Ma a kormányzat annyira is demokráta alapr helyezkedett, hogy a fedualis viszonyok ilyen hagyományát nem alkalmazta — hanem hagyta volna, hogy a valódi érdem, a hon felvirágzásnak l a t a s a b o i kelő öntudatban találja fel valódi megjutalmazását.

Az a dicsőséges kor letűnt. Mi történt volna azután, ha oly hamar el nem mulik, hanem abból fejlőd állam életre jutott volna?!

Annyi bizonyos, hogy mostani korunk rendjelek után ahítózó viszonyból nem nyerhetünk ama kérdésre megnyugtató feleletet.

Az Osztrák-Magyar monarchia érdemrendjei és érdemjelei nek ismertetését, hogy bővebben írjuk le, azért hagyjuk utoljára.

Legkiválóbbnak tartják ezek között: az 1. **A r a n y g y a p j a s** rendet — el toison de oro; Ordre de la taison d'Or. — amelyre felvételnél talán nem is annyira a kiváló szolgálatok, mint inkább az előkező nemesiszárma az a s v o t a k döntő befolyás-al, amint kezdetben nem is nyerheték el csak fejedelmi személyek és legmagasabb nemesek.

Eredetere nevezve még nem is osztrák es nemis királyi vagy császári alapítás mert Jó Fülöp burgundi hg. Brüggeben, — mai Belgiumban — 1429 jan. 10 alapította, harmadik neje portugali Izabellával történt egybekelése alkalmával; a Megváltó, Szent Andras tiszteletére, a ker, hit és szentegyház védelmére az erény es jó erkölcsök növelésére, természetesen ezek azon kor szellemében értendők; s mint egészen a pápai szék intenciójával egyező, hamarosan, 1433 IV. Jenő pápától meg is nyerte a meg- és 1517-ben X Leótól az újra erősítést.

A tagokat a rend kaptalan választotta a nagymester elnöklete alatt. A nagymesterek azonban a burgundi hercegek, azian utánuk a Spanyol királyok néven, látható, milyen szabad lehetett a választás. A kaptalan utolsó íven ü-e-e 1559-ben volt: azutan II. Fülöp spanyol király, megnyervén az engedélyt XIII. Gergely pápától: a rend tagjait királyilag maga nevezte ki, — vagyis adományozta a rendet.

Ekkor aztán azok száma, mely eleinte 25-ben határozottatott, határozatlaná vált s szaporodott.

— Folyt. köv. —

CSARNOK.

Képzeld el a többit.

(Jean de la Brete.)

Francziából fordította: **dr. Kósa Zsigmondné.**

(Folytatás.)

IV.

május 25-én.

E reggel M. Piatitre ur ekkép szólott hozzám:

— Kiállhatatlan dolgok készülődnek egy kis gyakorlati czatarozás lesz a környéken — ebben az időben ki az ördög gondolt ilyenre! — A földek mind be vannak vetve? — kérdém résztvevőn.

— Persze, hogy be vannak. Épen azt a helyet választották, mint erdő, ligetes, kissé halmos terület kiválóan alkalmas r-a. Különb-ben csak egy kis apró kísérlet lesz, a nagy hadgyakorlatok előtt.

— Annál jobb! — ujjongtam. — A sok gyalogos, meg lovas életet hoz egyhanguságunkba.

— Végünk van — dörmögött gyámom — katonák alusznak a csűrben, tiszták a kas ély-ban. Ebédeket kell adni, egyet, kettőt, talán harmat is.

— De hiszen ez pompás lesz!

— Neked igen, mert te ugyanis csak hazontalanságokra gondolsz.

Oh, mily megjegyzés. Hát oly valami szörnyű nehézségekkel jár néhány ágyat megvetni, egy pár csirkét megsütni, hogy v-lék faradt harcosainkat felüdíthessük.

Hallgattunk, én álmainra gondoltam, hátha itt az ideje, a regények tele vannak veletlen találkozásokkal. Miért ne?

Nem furcsa-e, ha valami beteget operálni akarnak, azzal biztatják a remegőt, hogy a műtet elkerülhetetlen? Talán éppen ezáltal elesztik fei a minden ember lelke melyen szunnyadó hősiességet.

Viktor Hugo valamelyik munkájában leír egy embert, ki az emberi nyomorúságot magutalva, a szél füttyüleset hallgatja es ezzel lelki gyötrelmeit csitítja. Ilyformán voltam én is. — mikor gyámom jajgatásait hallgattam.

Galambduczom előtt a fák levelei folyton suttognak, mintha valami nagy titkokat közö-nenek egymással, mintha lelkek jarnának közöttük.

Faim levelei nagyok, halványzöldek és fecsegők; nem tudom, hogyan hívják őket es nem is vagyok r-a kíváncsi: nincs kiállhatatlanabb valami, mint mindent tudni, mindent osztályozni. Mit törődöm vele, ha a repülő madarat sasnak, vagy verébnek híjják; szárny-csattogása az élet, a költészet örökös rezgéseit juttatják eszembe. Mit törődöm vele, ha a szelet zephrinek vagy taiphunnak híjják. — csak gondoltaimat repítsek messze, messze.

— Matól fogva megkezdted az előkészületeket az elszállásolásra nézve, — halód lona?

— Hany tisztünk lesz?

— Tudom is én! Képesek tuczat számra jönni.

— Hazafias kötelességünk kedves bátyam őket tárt karokkal fogadni.

Gyámom azt hiszi, a hazafias idők rég elmúltak, legalább felkiáltásával arra enged következtetni.

— Utalatos dolog lesz.

— Addig kiabált, míg megsokalltam es közbeszóltam:

— Hallgassa csak, hogy beszélgetnek?

— Beszélgetnek? kik beszélgetnek?

— Faim levelei — hallga — minden szellő mozgásba hozza őket, mindegyiknek bókólnak. Csapodárságukban bölcsőbbes a legharagosabb gyámmal!

Bátyam lerázta — nem a port saruitól, mert ez a divat rég elmúlt, hanem szivarja

hamuját, me
elszi. E zug
mit mindaz
évez.

Végre

— Gó

szerekről,

okos gondol

Okos

kem is okos

nem a báty

Menny

Szobákat t

tunk, csak

dos port sa

le. A sok r

ből minden

kisértes tul

felleslett va

szökek.

Honna

landó, aki

megette? M

kat almodt

szökek pró

a delejtü b

vot oly pr

ember vár

a legjobb v

Mily g

lattara: ma

iszakított

is segített,

abrandjaim

— Sz

a gyakorlat

pongásait.

— Ma

nom e ve

mint faim s

arra, milye

nak meg ve

között szö

idejében?

— A

rabot meg

türelmetlen

Mit tu

se ni! — S

szocialista.

dagok nyak

szónie; és

takacsra r

mialatt uj

mette mind

ujra napfé

ember meg

egy öreg re

seumban.

legyen az e

Gyám

fogta es el

mert nem

En ré

miért itt g

Haron

szelik kere

halmokat,

most is ez

seket, azok

mosolyolva

toeskat.

— M

százados

mely óriási

Elfor

és a fehér

tó körül

titkot taka

kozom mil

remeknek

Soha

képzéletm

Falk

bet király

legérdekes

hamuját, melyet minden nap zugoskában elszí. E zugoskában, miért annyit szid és mit mindazonáltal minden nap egy órára élvez.

Végre felkelt és ünnepélyesen rám szólt: — Gondoskodj a szobákról, az élelmi szerekéről; talán a nyugodt foglalkozás néhány okos gondolatot érlel meg fejedben.

Okos gondolatok — hm! — vannak nekem is okos gondolataim, csak hogy azokat nem a bátyám malmában őrlték.

Mennyit szaladgáltam ma egész nap. Szobákat takarítottam, vén párnákat poroltunk, csak úgy repült a toll szanaszét; százados port saját bécse kezimmel törülgettem le. A sok repülő toll, por stb., elvitt a fejemből minden okos és nem okos gondolatot. A kísértés tulságos volt, mikor egy vén párna felfeslett varrását öltögettem, gondolataim megszótktek.

Honnan valók e tollak? Ki volt a halandó, aki a hozzájuk tartozó íbapescenyét megette? Minő édes, vagy borzadalmas álmodkat álmodtak már e pelyheken, mik ép ugy szótktek prózai börtönükből, mint képeletem a delectu bilincseitől. Végre is a börtön nem volt oly prózai, ezt valaha gondolkodó, érző ember várhatta, szóthette, aki ki tudja tán a legjobb vagy legrosszabbak közé tartozott.

Mily gondolatok, egy felfeslett párnától lattare: magam is megijedtem azok röptétől; elszakítottam magam tőlük, az igaz gyámom is segített, amennyiben nehéz léptei elől abrándjaim szerteszszaladtak.

— Szeretek munkálkodva látni Ilona, a a gyakorlati munka előzi a képzelet tulesapongásait.

— Magam is szeretek dolgozni. Oh gyámom e vén párna oly sokat mesel, többet, mint fám susogó levelei. Gondolt-e valaha arra, milyen idő lehetett, mikor mind e tollnak meg volt a maga hibája? Mily gondolatok között szóthettek e szétfeszlett szövetet annak idejében?

— A takács azt gondolta, ha azt a darabot megszövi, megfizetnek érte — volt a türelmetlen vála-z.

Mit tud maga arról gyámom — ennyit se mi! — Szövéje lehetett költő, szájhős vagy szocialista. Talán arra gondolt, hogy a gazdagok nyakát kitekeri, nehogy többet keljen szönie; és ez a gondolat elég jó — már a takácsra nézve. — De az idő — sóhajtam mialatt új szálát füztem nagy tümbé — eltemette mindazt és senki se gondol rá, hogy újra napfényre hozza. Így van ez bátyám az ember meghal, ezért találok én annyi költőt egy öreg rongyban, és — mondjuk a Colosseumban. A rom mindig tiszteletre méltó, legyen az épület, vagy egy darab rongy.

Gyámom megszökött, fejét két kezébe fogta és elmenekült. Azt hiszem józan eszemert nem adott volna egy fületlen gombot.

Én részemről imádom a tabornokot, a miért itt gyakorlatozott.

Harom mértföldre csak apró ösvények szelik keresztül-kasul a szép erdőcskéket apró helmokat, miniatúr sziklakat. Ha a hold mint most is ezüst fennnyel beszövi a régi fenyveseket, azok minden egyes szála gunyos titáni mosolylyal szemléi engem apró emberi pontocskát.

— Maga sokkal mulandóbb mint a mi százados törzseink, a mi nagy árnyekunk, mely óriásira növeszt beonunket.

Elfordulok, mosolygom büszkeségünkön, és a fehér gózkörökön merengek, mik a kis tó körül szallonganak. Gondolkozom, hánytítkot takar be a hallgatag éjszaka; gondolkozom mily termő ereje lehet e csillagtényes remeknek egy valódi ihletett költő lelkének.

Soha se találhattam volna jobb helyet képzeletem szüleményeit melengetni.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

Falk Miksa Visszaemlékezései Erzsébet királynére kétségtelenül a legszebb és legérdekesebb munkálatok közé tartoznak, me-

lyekkel a megdicsőült fejedelmesszony emlékének az irodalom áldozott. Csak elismerést érdemel hát a »Magyar Könyvtár« szerkesztősege, midőn az eddigelé csak a lapokban szétszórta megjelent dolgozatokat most összegyűjtötte és külön füzetben bocsátotta közze, hozzáadva a királynénak azt a kétségtelenül legszebb arcképét, melynek Schrotzberg festette eredetijét a müncheni képtárban őrzik. A »Magyar Könyvtár« most megjelent új sorozatának egyéb nagyverdekü füzetei is vannak. Első helyen áll Jókainak egy még eddig kiadatlan dramája, a »Helvita« című, mely az 58—59-es kettős számot tölti meg. A korszorus regényíró e darabjában a mai életben mozog: leginkább a magyar parament világot festi, egy erkölcs-ileg végkép elzüllött honatyával szembe állítva egy ideális ferfit és megrajzolva egy rendkívüli érdekes női alakot is, a tetterős, munkára kész modern leányt, Jókai e munkája olvasva még sokkal hatásosabb, mint színpadon volt. — A 60. szám a legújabb orosz elbeszélő gárda egyik legzseniálisabb tagját mutatja be, Csehov Antalt, a kit nálunk Szabó Eudre tett nepszerűvé. Ő fordította a »Falusi asszonyok« című elbeszélés és rajzgyűjteményt, mely meglepő biznysága Csehov csodálatos megfigyelő tehetségének, hangja elevensegének és plasticusságának. — A 61. számban Kőlcsey Ferencz válogatott beszédeit teszi közzé Radnai Rezső, aki a magyar szónoklat ez egyik atyamesterének legjobb munkáit válogatta össze, a füzetet szép bevezetéssel és az egyes beszédeket a szükséges magyarázatokkal látva el. A 62. sz. füzet egy szenzációs amerikai regényt tartalmaz; címe »Ujjászületés«, szerzője Charles Yke. Ez a munka különösség és érdekesítés dolgában vetekedik Bellamy híres regényeivel: egy leány története van benne elmondva, aki husz éves korában csodas módon elfeledi egész multját és mintha újjászületett volna, új életet kezd. E füzetet ismét egy magyar tárgyú szám követi: elsője a »Magyar Könyvtár« programjában ígért történeti éle rajzoknak. Pázmány Péter életét mondja el benne Ádassy Antal egyetemi magántanár, röviden és tömören ismertelve nemzeti történelmünk e nagy alakjának szereplését. A füzetet nyolcz, a szöveg közé nyomott nagyérdekü kép gazdagítja. Ezeket nyújtja legújabb 6 füzetében a »Magyar Könyvtár«, kétségtelenül a legsokoldalubb, legtartalmasabb és legolcsóbb az e nemű vállalatok közül. Egy-egy szám ára 15 kr., a kiadóczég Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) — szívesen szolgál teljes arjegyzéssel.

Előfizetési felhívás. Biki Karoly györgyteleki ev. ref. lelkész esperes urtól megszerentem a kiadói jogot egyházi munkáinak kiadására. A most átvett kézirat temetési beszédeket és imádságokat tartalmaz, melyeket nagy részben a vidéki urti családok halottjai felett tartott (Mátészalkán, Kocsordon, Tunnyogon, Geberjénben, F.-Darócson, Ecseden, Szamosszegen. Ökörítón stb.)

A mű címe lesz:

Czippus lombok

temetési beszédek és imádságok.

A füzet terjedelme 10—12 iv. Előfizetési ára mely október, 15-ig hozzam, vagy a szerző urhoz küldendő, 1 forint. A kiállításra nagy gondot fordítok s a művet november hó folyamán minden előfizetőnek bérmentve fogom megküldeni.

A mű tartalmának ajánlását feleslegessé teszi a szerző ur ismert neve s irodalmi működése. Eddig megjelent »Egyházi beszédek« 2-ik kiadásbn forognak a közönség kezén, »Templomi Imádságai« szinten ismeretesek. A koporsók mellett tartott beszédek és imádságok bizonyosan használhatók lesznek a nt. lelkész urak által s én örülni fogok, ha ezek kiadása által a református egyház közönségének használhattam.

Mátészalka, 1898. szeptember hó 20.

teljes tisztelettel

Weisz Zsigmond
könyvkiadó könyvtáros.

Törleszt. kölcsön

földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 30—60 év közti időre készpenzben. Birtokos felmondhat, penzintezet nem mondhat fel. Csekély kamattal toke is törlesztetik. Lebonnyoltás leg-
• rövidebb idő alatt.

— Convertálás helyeg- és illetékmentes. —

Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokir másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedül, mely az ország minden megyéjéből, halászagok és a legtekintélyesebb földbirtokok által olcsóan és gyorsan nyújtja a kölcsönt.

Ujtalál mány

Szép akar lenni?

ha igen, ugy használja csupán a Fáy-féle arckrémét. Egyedüli ártalmatlan csodahatásu vegykrém a szépség ápolására u. m. szeplő-májfoltok, vörös pattanások mitesszen s mindennemű börtisztatálanság ellen.

Nem zsíros, habszerű gyorsan felszívódó kellemes illatu arckrém, mely nappal is jól használható.

Egy nagy tégely ára 1 frt.

Készíti Grósz Nagy Ferencz gyógyszer.
H. Szolozsán

Debreczeni főraktár Dr. Rotschnek
V. Emil gyógyszerészára Kossuth-utca.
Fáy Crème-szappan 50 kr.

Ujtalál mány

Egy világos nagy szoba és egy 2 szobából álló garcon lakás a főtéren kiadó.

Ugyanott egy jó családból való fiu tanulóul felvétetik. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

1172/1898. v. k.szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. I. 681/2. 1898. P. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Neidlinger G. cég részére Budaházi Vincze sámsoni lakostól 40 frt toke, ennek kamatai és pérköltség erejéig, 1895. évi jan. hó 22-én bírónlag lefoglalt és 344 forintra becsült butorok, 2 drb ló és egyebekből álló ingóságok **1898. évi október hó 18-án d e 9 órakor** kezdetet veendő és Sámsonban az alpereslakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. szeptember hó 28.

Sugár Gyula
birói kiküldött.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánljuk:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír cégnyomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Éljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomású galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.